

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEK FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

a F. J. r. l., egyesületi titkár.

1908. év.

II. FÜZET.

XLVII-ik évfolyam.

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ára egy évre azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek téra stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) és az időközönként a laphoz fűzött, műnyomópapíron készült képek az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám.

(Telefon : 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezéhez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő.

“Pátria” nyomdalmi vállalat és nyomdai r.t. nyomása Budapest, Üllői-ut 25.

Munkatársaink tájékozásául! Az „Erdészeti Lapok” közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közelebbről érdeklő s azzal mintegy rokon kötelekben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K., ha az átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—40 K., oly fordításért, mely átdolgozást igényel 16—24 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félvekre, s ilyeneken is csak az egyik oldalra, törött alakban írják. A czikkekhöz tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvetetni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet vágni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlönyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K., 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlönyomatok előállítására 30 példánynál 3 K. 60 fill., 50 példánynál 4 K.-val, 100 példánynál 5 K.-val többre kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetvén meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek **rendelhetők meg**:

- ERDÉSZETI LAPOK.** Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkeszti *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.
- AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1908. ÉVI (27.) ÉVFOLYAMA.** Ara egyesületi tagoknak 2 K., másoknak 3 K. Árat legcélszerűbb *45 f. postaköltséggel együtt előre beküldeni*, mert az utánvét aránytalanul drágítja a postaköltséget.
- AZ ERDŐÓR** vagy **AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBE** ÉS **FELELETEKBE**. Irta: Bedő Albert. VIII. kiadás, 1902. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.
- AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE.** Irta: bölcsőházi Belházy Emil. Ara tagoknak 6 K., nem tagoknak 10 K.
- ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN.** Irta: Fekete Lajos és Mágócsi-Dietz Sándor. I. kötet. Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ara tagoknak 12 K., nem tagoknak 18 K.
- A TÖLGY ÉS TENYESZTÉSE.** Irta: Fekete Lajos. Ara tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K., másoknak 6 K. Kapható a szerzőnél is Selmezbányán.
- ERDEI FACSEMETÉK NEVELÉSE.** Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ara tagoknak 3 K., nem tagoknak 4 K.; 4 K. 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.

1908. JANUÁR 15.

ERDÉSZETI LAPOK

XLVII. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

2. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☼ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lípótváros, Alkotmány-utca 6. sz., II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közölthetnek.

(Telefon: 37—22.)

Az erdő és az adóreform.

Irta: Bund Károly.

Az adóreformjavaslatoknak az erdőgazdaság adózási viszonyaira várható hatása és az erdőgazdaságnak jogosan támasztható kívánságai már több tekintetben megbeszélés és véleménynyilvánítás tárgyai voltak az Erdészeti Lapokban, a kérdés kimerítve azonban még koránt sincs és kívánatos volna, hogy különösen a legközvetlenebbül érdekelt erdőbirtokosok részéről minél többen nyilvánítsák véleményüket ebben a fontos és nehéz kérdésben, akár az Erdészeti Lapok útján, akár az Országos Erdészeti Egyesülethez intézett levélben, amelynek állásfoglalását rendkívül megkönnyitené, ha akcióját minél többen támogatnák véleményükkel. Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának megbízásából tehát *azzal a kérelemmel fordulok erdőbirtokosainkhoz és erdőtisztjeinkhez, hogy az adóreformnak az erdőgazdaságot érintő részére*

vonatkozó véleményüket mielőbb közöljék az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalával.

Az új adójavaslatoknak egyik fontos, az eddigi közleményekben mellőzött rendelkezése az, amely az erdőtörvény 16. §-ában biztosított, a községi pótagórá vonatkozó kedvezményt megszünteti. Eddig ugyanis a rendszeres gazdasági terv szerint kezelt erdőbirtokok a községi pótagórának csupán felét fizették. Ennek a kedvezménynek megszüntetésébe csakis abban az esetben lehet belenyugodni, ha más téren megfelelő kártalanításban részesül az erdőgazdaság. Az a birtokos, aki nem annyira a maga, mint inkább a közérdek és a jövő nemzedékek érdekében a tartamos gazdálkodásra köteleztetik, avagy önszántából rendszeres gazdasági üzemterv szerint gazdálkodik és az üzemrendezéssel és annak időszaki megújításával járó kiadásokat magára vállalja, méltán számíthat az állam bizonyos támogatására. A törvényjavaslat indokolása egyáltalában nem terjeszkedik ki az erdők ezen adókedvezményére, hanem csupán az önálló puszták hasonló adókedvezményének eltörlését indokolja.

Eddig az állam a községek rovására nyújtotta ezt a támogatást, ami azokat sok helyen s éppen a szegényebb hegyvidéken elég jelentékeny jövedelmektől fosztotta meg, amelyekre azok reá vannak szorulva. Elvben tehát helyes és igazságos ennek a kedvezménynek *ily alakban* való megszüntetése, de okvetlenül szükséges, hogy az erdőbirtok *az állami adók terén* oly kedvezményeket nyerjen, amelyek kártalanítják az eddig élvezett pótagókedvezményért. Hogy ez miként történjék, ez volna ama kérdések egyike, amelyre nézve első sorban és mindenekelőtt az érdekelt erdőbirtokosok és erdőtisztek óhajait tartalmazó választ várunk.

Kevés szó esett eddig a *földadóról* is, pedig ennek

revíziója sem oly ártatlan természetű, mint amilyennek az adókulcsnak 25·5⁰/₀-ról 20⁰/₀-ra való leszállítása alapján első pillanatra gondolhatnók.

Azzal tisztában lehetünk, hogy bármily szende húrokat penget az adóreformjavaslatok indokolása, bármennyire van szó az adóösszeg várható apadásáról, a gyakorlatban egészen másként alakul a dolog, ha e javaslatok jelenlegi szövege érvényre emelkedik. Gondoljuk csak meg, hogy egyedül a közlekedési viszonyoknak fejlődése révén hány birtok fog magasabb osztályba soroztatni, amely a mostani adókataszter összeállításánál távoli fekvése miatt alacsony jövedelmi osztályba került. Továbbá, ha az 1855—1874. évi átlagárak helyett az ujabbkori, emelkedett árak vétetnek alapul a jövedelmi fokozatok kiszámításánál, mily érzékenyen magasabb lesz éppen az erdőnek földadóterhe! A mezőgazdaságnál a gabonaárak általában alacsonyabbak most, mint annak idején, a fa ára ellenben általánosan emelkedett.

A törvényjavaslatnak az a célzata, hogy a földadónál észlelhető aránytalanságok megszűnjenek, bizonyára helyes, ámde újabb teher a földbirtokra általában csak akkor nem származik, ha a földadó eddigi 75·6 millió koronában megállapított kontingense fenntartatik.

A földadó tulajdonképpen a jövedelemadó mellett létjogosultsággal nem is bir, de az u. n. fundált jövedelmek többszörös megadóztatását az állam pénzügyi érdekei szükségessé tévén, a földadó eltörlését hiába követelnők. De ha már ez az adó, amely tekintet nélkül a birtok állapotára és arra, vajjon van-e tényleg jövedelem vagy nincs, fizetendő, továbbra is fennmarad, legalább végösszegben ne változzék, hanem a mutatkozó aránytalanságok a mostani kereteken belül egyenlítettessenek ki.

Ez a kívánság annál jogosultabb, mert az új jövedelmi

fokok felállításával a jobb termőhelyi birtokokon a *tényleges* jövedelmezőség ugyanis jobban megközelítettén, az adókulcsnak 20%-ban való megállapítása óriási módon magas marad ezentúl is. Figyelembe veendő azonkívül, hogy a 8·4%-os eddigi földtehermentesítési járulék jogosulatlanul magas volt s a 20% tulajdonképpen az eddigi földadónak (17·1%) és a földtehermentesítési járulék jogosultsággal bíró hányadának felel meg, tehát az eddigi kontingens is voltaképpen leszállítandó volna, mert a földtehermentesítési járulék az 1881. évi XL. t.-cz. 3. §-a értelmében az évi szükséglethez mérten, de *maximálisan* 22 millió koronával volna kivetendő, eddig azonban mindig a teljes 22 millió, sőt ennél több hajtatott be, daczára annak, hogy az 1889. évi konverzió után a kamat és törlesztési hányad címén a szükséglet tetemesen apadt.

Az adókulcsnak 5·5%-os leszállítása tehát tulajdonképpen egy eddig jogosulatlanul szedett járulék beszüntetése, nem a földbirtoknak nyújtott kedvezmény.

Felette aggályos, hogy a törvényjavaslat átmeneti intézkedéseinek szövege (29., 30. §.) szerint nincsen kizárva, hogy a művelési ágakban beállott változások és a kataszternek az ország tulnyomó részén történt kiigazítása után is az eddigi 25·5%-os adókulcs marad éveken át alkalmazásban, mert a 30. §. szerint a 20%-os új adókulcs csakis a kiigazítási munkálatok *teljes* befejezte után lép érvénybe.

Igen kérdéses az is, hogy a kataszter kiigazítása mily értelmezésben fog részesülni, mert ha a *tényleges* tiszta-jövedelem fog 20%-os adónak alávetetni, ez a földbirtok aránytalan nagy megterhelését jelenti, amely a jövedelem-adóval és a többi adónemekkel kapcsolatosan teljesen elviselhetetlenné válhatik. Ez is ahhoz a követelményhez

vezet, hogy a földadó a jövőben is kontingentáltassék, felső határa megszabassék.

A jövedelemadó kérdéseivel Kaán Károly foglalkozott bővebben az Erdészeti Lapok m. é. 24. füzetében. A törvényjavaslat szövegét azonban egy pontjában tévesen magyarázta, de ez nem esik rovására, mert az illető szövegrész egyszerűen minden magyarázatot megenged.

A 16. §-nak utolsó bekezdését*) értem, amely erdészeti szakkörökben úgy magyaráztatott, hogy az erdő egész fakészletének eladásánál nem a tiszta jövedelem, hanem a nyers bevétel esik jövedelemadó alá. A pénzügyminiszteriumban beszerezett információ szerint az a szövegrész nem óhajt egyéb lenni, mint figyelmeztetés az adóhivatalok részére, hogy a fa eladásából származó tiszta jövedelem is jövedelemadó alá esik. Nem szorul bizonyításra, hogy ez a magyarázat nem kielégítő, de a szöveggel nem is egyeztethető össze. S vajjon akkor a mezőgazdaságnál nem szükséges-e figyelmeztetni az adóhivatalokat, hogy nem csupán a bab és borsó után, hanem a buza, árpa, rozs után befolyó tiszta jövedelem is adóköteles.

Kétségtelenül helyes tehát Kaán végkövetkeztetése, hogy ez a szakasz új szövegezést igényel. Részünkről érthetetlen, hogy adóügyekben jártas erdészeti szakembert miért nem hallgattak meg erre vonatkozólag s hogy a földmivelésügyi miniszteriumban hogyan maradhatott megjegyzés nélkül ez a szakszerű kritikát valósággal kihívó szövegezés.

Kaán foglalkozik azokkal a kedvezményekkel is, amelyekben a rendszeres gazdaságok részesítendőek volnának. Álláspontja helyes, de meg kell jegyezni, hogy a községi pótadónál élvezett eddigi engedmény elvesztéseért az általa

*) „Az erdő fájának eladása esetén a vételár teljes összegében adóalapul veendő.”

ajánlott kedvezményeket, amelyek inkább a kisebb erdőbirtokok javára esnének, elegendőknek nem tartom, mert mihelyt az erdő évi jövedelme a 200.000 K-t meghaladja, az erdőjövedelem *különválasztott* megadóztatása kedvezményt nem biztosít, önmagában is a legnagyobb (5 $\frac{1}{2}$ %) jövedelemadó alá esvén.

Nem tartom megoldottnak és kellően körülhatároltnak a szünetelő üzemnél, rendszeres erdőgazdálkodásnál és az erdőpusztításnál alkalmazandó adózási elveket sem. Erre nézve is a közvélemény mielőbbi megnyilatkozása felette kívánatos és arra hivatott, hogy az adóreform tárgyalására kiküldött bizottságnak támpontokat nyújtson.

A nehéz és szövevényes kérdés helyes mederbe csak akkor fog jutni, ha az érdekeltek összefogva, minden rendelkezésre álló módon megvédik álláspontjukat. Erre némi impulzust adni volt célja jelen soraimnak, amelyekkel a fennforgó kérdés tárgyalásához egyes adalékokkal hozzájárulni, nem pedig azt kimeríteni óhajtottam.

A gyufagyártás.

Irtá: *H. Gabnay Ferencz.*

A gyufagyárak faanyaga czimen az „Erdészeti Lapok“ m. é. 755—757. lapjaikon megismertetik a kereskedelemügyi miniszternek egy leiratát, melynek rövid foglalatja az, hogy az említett célra keresett magas vidéki fenyőfélék, nemkülönben a folyammenti nyár- és fűzerdők faanyaga az árverések alól a kincstár érzékeny megkárosítása nélkül ki nem vehető s az évi rendes vágásokból a jövőben is csupán az esetleges kisebb mennyiségű és gyengébb választéku fölöslegeket bocsáthatná a földmívelésügyi miniszter ur a gyufagyárosok rendelkezésére. Ezután a közephegységi erdőkben elszórtan előforduló s kiszedetni szokott nyár- és fűziákra, a gőzfűrészeknél keletkező fenyő hulladékfa és a vágá-